

Το πρόγραμμα για τη μετανάστευση και τη διαπολιτισμική εκπαίδευση στη Θεσσαλονίκη αφορά στην ανάγκη για συμμετοχικό δημόσιο διάλογο σχετικά με τη μετανάστευση στην Ελλάδα και τη Θεσσαλονίκη και συνδιοργανώθηκε από το «Δίκτυο Ναυαρίνο», την Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, το «Πολύδρομο» και το Σύλλογο Αλβανών Μεταναστών «Μητέρα Τερέζα» από τον Οκτώβριο 2010 και μέχρι τον Ιούνιο 2011. Σκοπός του προγράμματος είναι να υπογραμμίσει την αξία της διαπολιτισμικής διάστασης της εκπαίδευσης, αλλά κυρίως να τονίσει την ανάγκη συμπόρευσης των εκπαιδευτικών διαδικασιών ένταξης με τις αντίστοιχες πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές, καθώς η διασφάλιση ίσων εκπαιδευτικών ευκαιριών για τους μετανάστες δεν ισοδυναμεί απαραίτητα με κοινωνική και πολιτική ισότητα. Από τις συζητήσεις του προγράμματος προέκυψε η στενή σχέση των προβλημάτων που αφορούν τη δυνατότητα συμμετοχής στην εκπαίδευση των μεταναστών και των παιδιών τους και που προκύπτουν από τη δυστοκία στην εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας για τη διασφάλιση της νομιμότητας και τη χορήγηση ιθαγένειας, το φοβερό ζήτημα «των χαρτιών», ιδίως για τους επί μακρόν διαμένοντες και τους αιτούντες άσυλο, και τη δυσκολία στην εξεύρεση εργασίας, ώστε να υπάρξει ουσιαστική ένταξη στην ελληνική κοινωνία. Επείγει, λοιπόν, ο επαναπροσανατολισμός της δημόσιας συζήτησης σχετικά με τα ζητήματα που αφορούν τη θέση των μεταναστών που ζουν στην Ελλάδα με επίκεντρο τα δικαιώματα των ανθρώπων που έχουν αποκτήσει βιοτικές σχέσεις στην Ελλάδα και που εντάσσονται σταδιακά στον κοινωνικό και τον οικονομικό της κορμό.

ΣΥΜΒΙΩΝΟΝΤΑΣ ΜΕ ΤΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ

ΣΥΜΒΙΩΝΟΝΤΑΣ ΜΕ ΤΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ

επιμέλεια: Δέσποινα Συρρή

ΙΑΝΟΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΙΑΝΟΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΙΑΝΟΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Το Navarino Network (NN) - «Δίκτυο Ναυαρίνο» είναι μία ανεξάρτητη, επιστημονική, μη κερδοσκοπική πρωτοβουλία, με έδρα την πηλαγία Ναυαρίνου και στόχο την προώθηση της καινοτομίας και της εξωστρέφειας στη δημόσια ζωή της Θεσσαλονίκης και της περιοχής της. Το NN φιλοδοξεί να αποτελέσει τόπο συνάντησης και συνεργασίας των δημιουργικών δυνάμεων της πόλης και, κυρίως, της σπουδάζουσας νεολαίας της.

Αποστολή του NN είναι η έρευνα, ο διάλογος και η συλλογική δράση για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της νέας εποχής, με πίστη στις δυνατότητες και τις προοπτικές της πόλης. Παράλληλα, το NN θέλει να συμβάλει στη διεθνή εκπροσώπηση της πόλης, τη δικτύωση με τη διεθνή επιστημονική κοινότητα, την ευαισθητοποίηση των νέων και την καλύτερη επικοινωνία με άλλους λαούς και παραδόσεις. Το NN διοργανώνει τακτικές συναντήσεις συζήτησης με διεθνείς προσωπικότητες, συνεργάζεται με πανεπιστήμια και άλλα ιδρύματα από την Ελλάδα και το εξωτερικό, εκπονεί μελέτες με τη χρηματοδότηση διεθνών οργανισμών, λειτουργεί ένα διεθνές θερινό σχολείο για μεταπτυχιακούς φοιτητές από όλο τον κόσμο στην Ολυμπία και εμπλουτίζει, διαρκώς, μια ηλεκτρονική βιβλιοθήκη με υλικό για τα Βαλκάνια. Το NN υποστηρίζεται από την Πολιτιστική Εταιρία Επιχειρηματιών Βορείου Ελλάδος.

Στοιχεία επικοινωνίας του NN:
Απελλού 3, Θεσσαλονίκη
τηλ.: +30 2310 260 322, fax: +30 2310 260 332,
e-mail: info@navarinonetwork
www.navarinonetwork.org

Περιεχόμενα

Εισαγωγή, <i>Δέσποινα Συρρή</i>	11	Θέσεις του Συλλόγου Αλβανών Μεταναστών «Μπέρα Τερέζα», <i>Βαλμπόνα Χυστούνα</i>	118
Ενότητα 1η: Το θεσμικό και κοινωνικό πλαίσιο της μετανάστευσης	21	Μετανάστες στην Ελλάδα: βιώνοντας την κοινωνική ένταξη μέσω δράσεων των προγραμμάτων EuropeAid, <i>Κηλεοπάτρα Γιουσέφ</i>	120
Μετανάστες, πρόσφυγες και ένταξη, <i>Ευτυχία Βουτυρά</i>	22	Ερευνητικό Πρόγραμμα «ΜΕΤΟΙΚΟΣ»: μοντέλα κυκλικής μετανάστευσης στη νότια και την κεντροανατολική Ευρώπη - Προκλήσεις και ευκαιρίες για μετανάστες και φορείς χάραξης πολιτικής, <i>Θάνος Μαρούκης</i>	124
Πέρα από το Δουβλίνο II, <i>Ανδρέας Χ. Τάκης</i>	25	Ζώντας ειρηνικά με τον «άλλο»: το παράδειγμα της ελληνο-αιγυπτιακής συμβίωσης διαμέσου του χρόνου, <i>Εβίνα Δημητριάδου-Μπαντάουι</i>	129
Προστασία δικαιωμάτων μεταναστών και δικαιούχων διεθνούς προστασίας: ζητήματα αποτελεσματικής εφαρμογής της ισχύουσας νομοθεσίας, <i>Μαρία Βουτσίνου</i>	30	Η κινεζική μετανάστευση στη Θεσσαλονίκη, <i>Θεοδώρα Ματζιροπούλου</i>	133
Μη νόμιμη μετανάστευση στην Ελλάδα: ρεαλισμός, σεβασμός και «έξυπνες» απελάσεις, <i>Θάνος Μαρούκης</i>	42	Ενότητα 3η: Διαπολιτισμική εκπαίδευση και μετανάστευση	137
«Τείχη μεταξύ των ανθρώπων», <i>Alexandra Novosselov</i>	50	Τι μπορούμε να μάθουμε από τα δίγλωσσα παιδιά; Διγλωσσία και εκπαίδευση, <i>Αναστασία Γκαϊνταρτζή</i>	138
Θέσεις για το τείχος στον Έβρο <i>Θάνος Μαρούκης, Δέσποινα Συρρή, Κώσταντίνος Τσιτσελίκης</i>	56	Εκπαιδευτική πολιτική για τη διαπολιτισμική εκπαίδευση στην Ελλάδα, <i>Κώστας Τσιαύμης</i>	143
Η μετανάστευση, η διαπολιτισμικότητα και οι διεθνείς οργανισμοί, <i>Παρούλα Νάσκου-Περράκη</i>	66	Γλωσσική εκπαίδευση στη Θεσσαλονίκη από την Οθωμανοκρατία μέχρι σήμερα, <i>Γιώτα Γότση</i>	151
Η διαπολιτισμική εκπαίδευση: ένας διαρκής στόχος του Συμβουλίου της Ευρώπης, <i>Καλλιόπη Χαϊνογλίου</i>	73	Συνοπτική παρουσίαση του νομικού πλαισίου εκπαίδευσης αλλοδαπών στην Ελλάδα, <i>Ελένη Καλαμπάκου</i>	159
Διαπολιτισμικές πόλεις: μια κοινή δράση του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, <i>Alberto Isseta</i>	80	Ο Σύλλογος Αλβανών Μεταναστών «Μπέρα Τερέζα» και τα μαθήματα Αλβανικής Γλώσσας σε παιδιά μεταναστών, <i>Ιρίσι Χαϊντινάι, Βαλμπόνα Χυστούνα</i>	166
Ενότητα 2η: Βιώνοντας τη μετανάστευση στην Ελλάδα	91	Διδάσκοντας αραβικά, <i>Πάνος Κουργιάτης</i>	171
Πρωθώντας το διάλογο για τη μετανάστευση και τη διαπολιτισμική εκπαίδευση στη Θεσσαλονίκη, <i>Δέσποινα Συρρή</i>	92	Το ελληνο αραβικό πρότζεκτ «Άν' τα μάτια των παιδιών», <i>Ρούλα Τσκαλιίδου</i>	175
Για ένα «Δείκτη Πολιτικών Ένταξης των Μεταναστών» (Migrant Integration Policy Index), <i>Δημήτρης Χορροβίτης</i>	108	Διδάσκοντας στον «Οδυσσέα», <i>Γιάννα Φίστα και Αντώνης Γαζάκης</i>	181
		Ο «Οδυσσέας» μέσα από το φωτογραφικό φακό, <i>Μαριλίτσα Αναστασοπούλου</i>	189

Ενότητα 4η: Μετανάστευση και καλλιτεχνική δημιουργία	205
Η διαπολιτισμική διάσταση στην κινητικότητα των συλλογών τέχνης: το παράδειγμα της Συλλογής Κωστάκη, <i>Μαρία Τσαντσάνογλου</i>	206
Η σεφαραδίτικη κουλτούρα στο ραδιόφωνο, <i>Angela Maria Arbelaez</i>	210
Ένα θεατρικό Εργαστήρι για μετανάστες: Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος «Η τέχνη, δίαυλος για την ένταξη των μεταναστών», <i>Αλεξάνδρα Μπουσουλέγκα, Ράνια Υφαντίδου</i>	213
Ένα Εργαστήριο Φωτογραφίας για μετανάστες: Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος «Η τέχνη, δίαυλος για την ένταξη των μεταναστών», <i>Στέργιος Καράβατος</i>	216

Οι απόψεις που εκφράζονται εδώ είναι αποκλειστικά και μόνο των συγγραφέων.

Ο «Οδυσσέας» μέσα από το φωτογραφικό φακό

Η Μάρα από τη Γεωργία είναι 21 ετών. Ζει στην Ελλάδα εδώ και 5 χρόνια.

Ο Χασάν από το Αφγανιστάν είναι 23 ετών. Σπουδάζει μηχανικός Πολιτικών - Δομικών Έργων στις Σέρρες και δουλεύει ως διανομέας πίτσας.

Ο Μιχάλης γεννήθηκε στην Ουκρανία, σπούδασε νομικά στη Ρωσία και ζει στη Θεσσαλονίκη από το 2008. Του αρέσει η ελληνική σειρά «Το Καφέ της Χαράς».

Η Αελίτα, 40 ετών, κατάγεται από το Τσεμποκόφι της Ρωσίας και είναι νοικοκυρά. Ήρθε στην Ελλάδα πριν από 5 χρόνια.

Ο Βαντίμ εργάζεται στο «Blè» ως ζαχαροπλάστης. Κατάγεται από το Χαμπάροβσκ (Khabarovsk) της Ρωσίας και βρίσκεται στην Ελλάδα εδώ και 12 χρόνια.

Ο Βαντίμ και η Αελίτα είναι αρραβωνιασμένοι και σκέφτονται να κάνουν το γάμο τους στη Θεσσαλονίκη.

«ΟΔΥΣΣΕΑΣ»

Ο «Οδυσσεάς» συγκαταλέγεται στα ελάχιστα κέντρα που προσφέρουν δωρεάν μαθήματα ελληνικών και άλλων γλωσσών σε μετανάστες, πρόσφυγες και παλιννοστούντες. Ο Αντώνης είναι ένας από τους δασκάλους οι οποίοι συμμετέχουν σε αυτήν την πρωτοβουλία που ξεκίνησε το 1997. Το σχολικό έτος 2010-2011 ο «Οδυσσεάς» είχε 379 εγγεγραμμένους μαθητές από 43 διαφορετικές εθνικότητες ανά τον κόσμο.

Η Ζαρίνα, 32 ετών, εργάζεται ως νταντά τα πρωινά και τα απογεύματα ως γραμματέας στον «Οδυσσέα».
Η μητέρα της, αλήθια και η ίδια, έμαθαν ελληνικά στον «Οδυσσέα».

Η ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Ένα από τα «παιδιά» του «Οδυσσέα» είναι και η θεατρική ομάδα «Βαβέλ», στην οποία συμμετέχουν μετανάστες και Έλληνες. Φέτος ανέβασαν την κωμωδία «Το Πιστοποιητικό» του Νικοηάι Ερντμαν. Ο Νίκος από τη Γεωργία και η Στέλλα, μια από τις Ελληνίδες της ομάδας, έχουν θεατρικές σπουδές. Ο Ντέγιαν από τη Σερβία είναι δικηγόρος. Έχει παντρευτεί εδώ μια Ελληνίδα και έχουν δύο μικρά παιδιά.

Ο Μπεσνίκ και ο Κίλοντιάν από την Αλβανία, ο Ντέγιαν από τη Σερβία και η Στέλλα από Γεωργία.

Η ΚΙΝΕΖΙΚΗ ΣΥΝΟΙΚΙΑ

Η κινέζικη συνοικία βρίσκεται κοντά στο Βαρδάρι. Οι Κινέζοι μετανάστες αποτελούν μία κλειστή κοινότητα, η οποία εργάζεται σκληρά και σθόρυβα. Ο «Οδυσσεύς» βρίσκεται στην καρδιά της συνοικίας τους. Μόλις ταύτα, φέτος μόνο ένα δεκάχρονο παιδί από την Κίνα παρακολουθεί μαθήματα Ελληνικών.

Ο «Βασίλης», όπως ο ίδιος συστήνεται, ήρθε στην Ελλάδα από την Κίνα πριν από 6 χρόνια. Ο κυρ Κώστας, από τις Σέρρες, άνοιξε το σουβλατζιδικό του εδώ 10 χρόνια, όταν εγκαταστάθηκαν οι πρώτοι Κινέζοι, προσβλέποντας στην ανάπτυξη της περιοχής.

Η Μαριλίζα Αναστασοπούλου είναι ανεξάρτητη φωτογράφος.